
RAPPORT

NATIONELL FORSKNINGSKONFERENS I SOCIALT ARBETE

Abstractsammanställning

Sara Thunberg, Daniel Uhnöo, Anders Bruhn

Working Papers and Reports Social work 13 | ÖREBRO 2018

Editors: Anders Bruhn and Åsa Källström

Inledning

Föreliggande rapport innehåller en sammanställning av de abstracts som skickades in till den nationella konferensen för forskning i socialt arbete i Örebro den 9-10 oktober 2018. Till skillnad från flera andra ämnen inom svensk samhällsvetenskap har socialt arbete inte haft någon årlig återkommande nationell forskarkonferens. Först 2017 ägde den första nationella paperkonferensen i socialt arbete rum med Umeå universitet som värd. Denna var då främst arrangerad för doktorander. Vid professorsmötet 2016 beslutades att Örebro universitet skulle ta över värdskapet inför 2018 samt ta ytterligare ett steg mot en fullvärdig konferens för forskningsaktiva inom ämnet. Vi vill här inledningsvis kort beskriva konferensens program. Sammanställning av abstracts som sedan följer kan förhoppningsvis ge exempel och en inblick i vad forskningsaktiva inom ämnet är upptagna med för tillfället. Det kan kanske också stimulera till kontaktskapande mellan forskare på olika orter som arbetar inom likartade forskningsfält.

De abstracts som här presenteras utvecklades sedan till papers av författarna som sedan låg till grund för diskussion vid konferensens sessioner. Konferensen pågick i två dagar med parallella papersessioner båda dagarna. Utöver dessa papersessioner fanns två s.k. key-note speakers på konferensprogrammet: Vishanthie Sewpaul, professor vid university of Kwa Zulu Natal, som talade om *Emancipatory social work education and participatory research: Towards social change and social justice*. Kärnan i hennes budskap var att ett frigörande socialt arbete fokuserar på att synliggöra förtryck och/eller privilegier som har möjligheten att öka självförtroende och mod att konfrontera strukturer som möjliggör marginalisering, våld, förtryck och exkludering; Karen West, professor vid Aston University, UK och visiting professor vid Örebro universitets program för successful ageing. Temat här var *Planning for an ageing society? I don't think so! Lessons from the UK and beyond*, där hon fokuserade på hur oförberett samhället är på att ta hand om en åldrande befolkning. Likaså lyftes problematiken med att äldre ses som passiva, istället för att möjliggöra ett aktivt och positivt åldrande.

Tanken med konferensens sessioner var att ha kreativa och konstruktiva arbetande seminarier där varje paperförfattare skulle få möjlighet att samtala om sitt paper i kritisk dialog med deltagarna. Av den anledningen hölls bara korta presentationer av varje paper för istället skapa möjlighet att ägna tiden åt diskussioner. Våra intryck var att denna form var mycket uppskattad av såväl paperförfattare som sessionsdeltagare. Särskilt omtyckt var möjligheten att samtala med andra om sitt paper, vilket sällan ges ordentligt tillfälle till vid internationella större konferenser. Under konferensens två dagar hölls sammantaget 15 sessioner med olika teman. Vi önskar er en trevlig läsning och tackar er som deltog för att ni alla bidrog till en mycket lyckad konferens. Vi ser fram emot nästa konferens som anordnas av Mälardalens Högskola våren 2020.

Konferensgruppen

Sara Thunberg, Daniel Uhnö och Anders Bruhn
Örebro oktober 2018

Abstracts fördelade på sessioner och tema

Session 1:1 Tema Äldre

Understanding loneliness at older ages: Insight from a Swedish study on summer camps for older adults.

Kjerstin Larsson, fil. dr., Region Örebro län.
Veronica Wallroth, universitetslektor, Örebro universitet.
Agneta Schröder, professor, Region Örebro län.

Loneliness is seen as a risk factor for decreased physical and mental health. Swedish studies have shown that every ten older adults experience severe anxiety and 15 percent are often bothered by loneliness. According to Swedish law all older adults should have an active and meaningful life in community with others. Thus, loneliness among older people has become an important concern in Sweden. Within municipalities various projects are taking place to decrease loneliness among older adults, but these projects are often poorly evaluated. Therefore, knowledge of interventions to decrease loneliness among older adults is essential. From a larger phenomenological inspired study based on interviews with 19 older adults (4 men and 15 women) who had been attending a summer camp, this presentation will bring attention to the reason that these older adults were applying for this experience. Thus, the aim in this part of the study was to explore why they were feeling lonely and considered themselves in need of attending a summer camp and also how they experience loneliness. Often, anxiety and illness are associated with loneliness, but our analysis showed a complex picture of why the interviewees were feeling lonely. Furthermore their experience of loneliness was due not only to an absence of other people to socialize with, but also with the quality of the relationship. This study makes an important contribution in understanding loneliness at older ages and identifies factors that might lead to loneliness among older adults.

Care and living conditions for older people with severe mental illness in a Swedish municipality

Pia H. Bülow, professor, Jönköpings universitet och University of the Free State, Sydafrika.
Per Bülow, klinisk lektor, Jönköpings universitet och Ryhovs länsjukhus, Region Jönköping.
Monika Wilińska, universitetslektor, Jönköpings universitet.
Cristina Joy Torgè, universitetslektor, Jönköpings universitet.
Marie Ernsth-Bravell, docent, Jönköpings universitet.
Magnus Jegermalm, professor, Jönköpings universitet och Ersta Sköndal Bräcke Högskola.

After the 1995 Swedish psychiatric reform, institutions for people with severe mental illness (SMI) shut down and the responsibility for support in everyday life shifted to municipal social services. During the same time, there has been an increased pressure on the welfare state to provide services, which has led to an interest in the voluntary sector to find some relief in the provision of care and services. In this paper we will discuss and analyze the living conditions, social networks and access to health and social care of older people with SMI. We use data from a mixed-methods project conducted in one Swedish municipality. The project comprises longitudinal (1996-2011) register data about older persons (65+) with SMI, interviews with older persons with SMI and interviews with local representatives of voluntary organizations. The results of our analysis point to the need of developing a contextual understanding of severe mental illness in later life that implies an attention to political, institutional and personal times

and places. From the interviews with older people with SMI currently living in residential care facilities, we learn about the ways in which the intersection between their life histories and illness histories varied depending on specific historical times and spaces. Our interviews with voluntary organizations' reveal that there is an awareness that the group may face specific difficulties in receiving appropriate services. When comparing the living conditions of various groups of older persons on the aggregate level, we consistently find older persons with SMI as more vulnerable and prone to marginalization. In discussing our findings, we raise the issue of relative invisibility of older people with SMI to public and voluntary services.

Session 1:2 Tema Exklusion/inklusion

Inkluderingsinsatser för de som står längst från arbetsmarknaden

Viktor Vesterberg, fil. dr, Linköpings universitet.

Detta paper syftar till att undersöka vilka åtgärder som genomförs för att skapa social inkludering och ett hållbart arbetsliv för de mest marginaliserade grupperna i samhället. Det empiriska fält jag undersöker är FEAD - *Fund for European Aid to the Most Deprived* - en av Europeiska Socialfondens (ESF) initiativ för att motverka social exkludering och uppnå social och ekonomisk hållbarhet samt tillväxt för alla, i linje med EU 2020-strategin. FEAD-finansierade verksamheter har huvudsakligen utsatta EU-migranter som sin målgrupp. Denna målgrupp är relativt ny i en svensk välfärds- och socialpolitisk kontext. FEADs åtgärder kan således ses som experimentella och innovativa till sin karaktär. Syftet med studien är därför att undersöka och ge fördjupad kunskap om vilka problem och påföljande lösningar som FEAD-projekten konstruerar i relation till sin målgrupp. Inspirerad av ett analytiskt perspektiv som fokuserar på styrningsrationaliteter undersöks följande frågor: Vilka ser FEAD-projekten som sina målgrupper? Vilka problem associeras med dessa målgrupper? Vilken slags medborgare avser projekten att skapa? Vad ses som problematiskt i denna kontext - vad är problemet och varför är detta ett problem? Vad ska målgrupperna lära sig för att bli inkluderade? I vad ska de inkluderas? Från vad ses de som exkluderade? Hur, med vilka tekniker, ska målgruppens problem lösas? Studien baseras empiriskt på publika dokument/policy från FEAD och ESF. Här studerar jag också hur samverkan mellan den nationella välfärdsstaten och civilsamhällets organisationer möjliggörs och uppmuntras genom EU-finansiering och därmed också hur EU influerar social- och arbetsmarknadspolitiken i Sverige. Mer specifikt analyserar jag etnifierande problematiseringar av utsatta målgrupper och hur sociala inkluderingsinsatser samtidigt kan vara exkluderande för de målgrupper som ska inkluderas i samhällsgemenskapen. Min ambition är att fortsatt fördjupa och bredda analysen av hur etnicitet och kultur problematiseras inom sociala insatser.

Indebted and (ir)responsible? Budget- and debt counsellors' attribution of responsibility and help-strategy when working with indebted women and men

Julia Callegari, doktorand, Mälardalens högskola.

Pernilla Liedgren, universitetslektor, Mälardalens högskola.

Christian Kullberg, professor, Mälardalens högskola.

Municipal budget- and debt counselling have an important role in the welfare states objective to support households suffering from indebtedness towards a financially stable life. This area of social work have however largely been overlooked in previous research, particularly from a gender perspective. The overall aim of this study was therefore to investigate how budget- and

debt counsellors, in their talk about male and female debtors, reflect on their client's responsibility for the debt situation and need for help. The study was conducted through 11 focus group interviews with budget- and debt counsellors, and analysis of documentation. The results show that the advisors' reflections on underlying reasons for indebtedness, and suggested help-giving strategy, largely aligned with a rather stereotypical understanding of masculinity and femininity. For instance, women were described to be less knowledgeable regarding monthly budgeting and how to manage finances, in comparison to male clients who were described as more financially competent but indebted due to "flaws in the system". As such, women were in general attributed a higher degree of responsibility for their situation. The counsellors also asserted that women and men have different needs during the counselling process, therefore adjusting their help-giving strategy to be more emotionally oriented for female clients and solution-oriented when working with male clients. The discussion addresses the practical implications of these findings, and how these results can be used in the development of a gender-aware counselling service.

Area-Based Politics – Opportunities for Social Change: Community Development in Marginalised Neighbourhoods in the City of Malmö, Sweden

Sandra Karlsson, universitetslektor, Södertörns högskola.

This article discusses public area-based policy and projects' opportunities to create opportunities for social change, understood as the possible transformation of prevailing social structures, institutions and processes to become more equal, fair and inclusive. The study analyses two municipal area-based projects in the city of Malmö, Sweden (2010-2015), whose overarching goals are to create social sustainability, by counteracting segregation and socioeconomic exclusion of marginalised neighbourhoods and residents in situations of poverty with foreign backgrounds that reside in them (Karlsson 2016). The study finds that the projects are not designed to enable opportunities for social change but rather work to reduce social consequences of structural deficiencies which are made visible through the reproduction of marginalised neighbourhoods. Exploring the projects' conceptualization of political-, socioeconomic- and spatial inclusion the study unveils that they (re)legitimize current power relations by disavowing oppositional social forces that may divert from the public agenda. That they, contrariwise to foster social change, aim to (1) create *employable* "active citizens", and (2) *motivate* public, private and civil sector actors to take social responsibility for the provision of services to marginalised neighbourhoods and residents. Moreover, the study finds that the public area-based policy projects share the values and conceptual ideas of social planning and development that were inscribed in the *Social Service Act* almost 40 years ago. A finding that indicates that social planning is a concern that engages decision makers, however not to such a degree that the reproduction of marginalised neighbourhoods is perceived to risk destabilising the social order and thus, do not require transformative change.

Session 1:3 Tema Barn/familj

Schooling, human capital and economic success- children's view of school failure and poverty

Kjerstin Andersson Bruck, universitetslektor, Örebro universitet.
Anders Trumberg, Örebro kommun.

From the early 1960s, one of the main goals of Swedish school system has been to equalize social differences between children. The overarching idea was to develop a democratic system providing education to all citizens irrespective of gender and social class. In the 1960s, Sweden spearheaded the development of a socially equalizing school, equalizing social differences. In the 1990s the politics rapidly changed to premier the focus on children's individual performances and freedom of choice. Due to increased individualization and marketization of the schools, the educational system became fragmented into different orientations and profiles, and the possibility to freely choose schools results in sorting pupils into different schools according to social background. Individuals are held responsible to make well-informed choice of education, as the connection between work, labour market and education have strengthened. Not making the right choice, or not succeeding in school risk disqualifying individuals from the labour market. The current educational system in Sweden, has been found to benefit children from socio-economic strong families that can help them not only when it comes to school- and home work, but in navigating the evermore obscure educational market. Children coming from less fortunate socio-economic backgrounds have, on top of performing well in school, to manage difficult life circumstances, including negotiating difficult social relationships with friends and family members (Fernqvist 2013; Harju 2008). This paper is based on 23 focus group interviews with 75 children, aged 10 to 18 years with different socio-economic background. In the interviews, the children talk about child poverty and the important role of the school is put forth by the children. We will in the paper relate the children's statements, to the recent development of the Swedish school system with the aim to investigate how children understand the relationship between school performances and the shaping of an economically successful future.

Diskurser kring barnperspektivet

Sylwia Koziel, universitetslektor, Södertörns högskola.

Bidraget diskuterar begreppet barnperspektiv och dess innebörd genom att analysera hur idéer kring barnperspektiv framställs i Socialstyrelsens dokument för socialt arbete. Syftet är att belysa och analysera diskurser kring barnperspektivet i dessa dokument med följande frågor i fokus: Vilka idéer, värderingar och riktlinjer kring barnperspektiv förmedlas från politiska institutioner till professionella socialarbetare? Vilka synsätt på barn kommer till uttryck och hur interagerar dessa synsätt med beskrivningar av den praktiska tillämpningen av ett barnperspektiv? Resultaten visar att det är motsägelsefulla idéer som förmedlas, idéer som upprätthålla ojämlika maktförhållande mellan barn och vuxna och som också försvagar barns position. I dokumenten framkommer bilden av att barns röster främst ska höras genom vuxnas röst och begreppet barnperspektiv kan bli till vuxnas perspektiv. Barnperspektivet så som det används i Socialstyrelsens dokument är inte ett begrepp som per definition lyfter barns rättigheter och stärker deras subjektposition. Det är ett luddigt begrepp som inte explicit hänvisar till barns delaktighet.

Session 1:4 Tema Organisationer och yrkesroll

Socialrådgivning på nätet

Karin Osvaldsson Cromdal, docent, Linköpings universitet.

Denna presentation undersöker kommunikation och interaktion mellan medborgare och tjänstemän i en internetbaserad Socialrådgivning under ett år. Presentationen diskuterar de speciella förutsättningar som arbetsformen innebär och medger och vad detta kan betyda, både för socialarbetaren och för socialt arbete. Innehållet är ingående analyserat genom närläsning och tematisering av både *vad* deltagarna diskuterar, men också *hur* de gör detta. Under året registrerades 1529 kontakter. Resultaten visar att den genomsnittlige användaren uppger sig vara runt 30 år (medianålder 29, medelålder 32) men åldersspridningen är stor. Denna är oftare kvinna än man. Den vanligaste kontaktorsaken rör ekonomiskt bistånd men frågor om familjerätt, bostad och relationer är också vanliga. Det är betydligt vanligare att kontakten rör vuxna än barn och unga. Rådgivningen består av både upplysning och stöd. Detta är delvis knutet till de två formerna för kontakt med socialrådgivningen som finns; mejl respektive chatt. Frågeformuläret medger endast svar på fråga medan chattarna består av interaktion i realtid. De senare får betydligt oftare en stödkaraktär. Presentationen visar genom ingående analyser hur ett sådant stöd gestaltas.

Doxa and discretion in social workers' ways of talking about the worker-client relationship

Jessica Sjögren, doktorand, Linköpings universitet.

The social worker-client relationship is a fundamental theme in social work research and practice. Rather than problematized, the worker-client relationship is more often comprehended as unquestionably good. For example, the relationship is recurrently described in value-added terms as “the heart”, “the essence” and the “embodiment” of social work. Furthermore, there are discursive tensions related to the worker-client relationship, which are reflected in the debate concerning evidence-based social work. This article discusses how the talk about worker-client relationships can be linked to social work practice and the knowledge base of social workers as a profession. Studying social workers ways of talking about the worker-client relationship illustrates professional attitudes and beliefs towards the relationship and its significance for practice. The study examines a part of the social services not always associated with “good” relationships. Investigative work and exercise of public authority is a major part of day-to-day work in the social services, which could imply a higher degree of professional perceptions in terms of “bureaucratic” and “non-personal” relationships. The article is based on 20 interviews with graduated social workers in the social services. The interviews have been processed using thematic analysis and the results have been interpreted by using theoretical concepts linked to discretion and doxa. The social workers think the worker-client relationship is important. They describe that the relationship is something they use in their work. However, the social workers in this study do not talk about the worker-client relationship as theoretical knowledge, rather as experiencebased knowledge. There are also examples of statements that express doxical perceptions regarding the worker-client relationship. The “good” relationship is perceived as selfevident, as something they have always known. In addition, the social workers value the relationship as a more important source of knowledge compared to standardized methods which are promoted as evidence-based.

Studenters motiv till studera socialt arbete

Anna Petersén, universitetslektor, Örebro universitet.

Anders Bruhn, professor, Örebro universitet.

Rúna í Baianstovu, universitetslektor, Örebro universitet.

Socialt arbete är en profession som är omvittnat utmanande och betungande. Trots det attraherar socionomutbildningarna ett stort antal nya sökande varje termin och är en av de mest populära utbildningarna i Sverige. Vid första anblick motiverar de flesta socionomstudenter sitt val av utbildning med orden ”jag vill hjälpa andra”. Men ”hjälpa andra” är vid närmare anblick en bred uppsättning aktiviteter vars mening och innehåll kan variera beroende på exempelvis land, sektor, typ av sociala problem, social bakgrund, värdegrund och politisk och religiös övertygelse. Genom en omfattande litteraturoversikt presenteras här studenters motiv till att studera socialt arbete, i syfte att urskilja mönster av relevans för analytisk fördjupning kring motivens karaktär. Framträdande motiv i litteraturen är exempelvis att man väljer att studera socialt arbete av kollektivistiska skäl såsom humanism eller religiositet. I andra fall lyfts samhällsintresse och politiskt grundade motiv. Ett tredje, individualistiskt, motiv – som också kan skära genom övriga motiv – är att många studenter refererar till sina personliga egenskaper som skäl till val av utbildning. Det här mönstret är framträdande i flera studier, men har inte diskuterats explicit. Egenskaper som studenterna betonar är ”talang”, ”kompetens”, ”empati” och ”god lyssnare”. Valet av utbildning är således nära förknippat med hur studenterna betraktar sig själva och hur de uppfattar att andra betraktar dem och deras förmåga att ”hjälpa andra”. Ett fjärde mönster som har utkristalliserats, är de studenter vars primära intresse inte verkar vara just socialt arbete. Istället har man valt utbildningen för att den bedöms som gångbar på arbetsmarknaden, eller för som ett alternativ till den utbildning man egentligen ville läsa. Papret är tänkt att bidra till en fördjupad diskussion om, och analys av, de olika motiv som ligger till grund för socionomstudenters framtida utveckling av en professionell identitet inom ramen för det sociala arbetets organisation och arbetsvillkor.

Session 2:1 Tema Äldre

Methods in social care work for older persons with dementia- from daily life to end of life

Els-Marie Anbäcken, docent, Mälardalens högskola.

Background and aim: This study is part of a project financed by Mälardalen Skill Centre for Health and Welfare (MKHV) with the aim of providing practitioners bases to develop evidence based activities. It is an ongoing review in search of “best practice” within municipal eldercare focusing the most vulnerable older persons. This was further limited to older persons with dementia and the uniting theme became methods, in a broad sense. A strategic literature review, at present of 37 articles, were categorized into three areas: End of life care, Education for staff and Methods from the perspectives of older persons, next of kin, staff and leadership. The results were presented at two seminars for practitioners who were invited to discuss cases found in the literature review in relation to their own experiences. Conclusions from findings at this point are of various kinds, starting with a critical reflection: how can we make claims on what best practice means? Findings show for example that person focused results need to be analyzed in relation to policy and structural aspects. Further, methods encompass a variety from art, communication skills, attitudes, interprofessional cooperation and environmental aspects to how daily life is organized and supported including end of life care.

“In August I counted to 24 different names” Older peoples’ experiences of receiving care and social services in their home

Marie Ernsth Bravell, docent, Jönköpings universitet.
Maria Bennich, universitetslektor, Örebro universitet.
Carola Walfridsson, Eksjö kommun.

In Sweden, the care of older people is directed towards home care instead of care in institutions. The knowledge about older persons’ perceptions of receiving care in the home is limited and there is a need for more insight in the experiences of home care among older people. The aim of this study was to explore older peoples’ experiences of receiving care and social services in their home, and how they perceive their roles in the care. The study demonstrates that the participation of older people varied to great extent, and was mostly perceived as limited in the planning and the performance of the home care. The older people also perceived that their needs were not always met, especially when it came to time. Organizational factors, dependence on time-pressured schedules, and perceived lack of competence, influenced the perception of the care. Conclusion: Older persons’ feelings of participation seem to be low, and time is the factor that they continue to come back to as important to their perceptions of care.

Session 2:2 Tema Migration

Constructions of young migrants in kinship care by an NGO mentoring programme in Sweden

Maria Moberg Stephenson, doktorand, Örebro universitet.

The aim of this study is to explore and analyse how a mentoring program, through its documents and by its employed mentors, describes young migrants in kinship care (EBO-placering) over time. ‘Unaccompanied’ young people tend to be homogenised as one group of youth which is both resilient and vulnerable. Imbedded in the category ‘unaccompanied’ are Western ideas on what childhood, family and caregiving means which do not always consider the young people’s individual contexts and relations with family and compatriot networks. This becomes evident in constructions of young people in kinship care where the family ties in the homes are described as an extra security, but also a vulnerability as the young people are thought to be at higher risk of isolation and less chance to integration and language improvement. Social work programmes have started setting up in Sweden to support young migrants in kinship care with empowerment and long-term goals of inclusion in the Swedish society. Although, constructions of the young people in need of support may have consequences for how the support is designed. Drawing on a social constructivist perspective, this study is concerned with how young migrants are constructed as ‘unaccompanied’ and in kinship care by the mentors and in documents in an ongoing NGO mentoring programme during the setup and over a period of time when interactions are taken place with the young people. The results show diverse descriptions within the NGO as well as the impact of changes in society over time.

Topologier av rättighetspråk. Ensamkommande unga, välfärdsstatens kategoriseringar och motståndets potential

Sofi Jansson-Keshavarz, doktorand, Linköpings universitet.

Det här projektet behandlar hur utrymmet för rättighetsanspråk regleras och förhandlas för ensamkommande asylsökande unga i vår samtida migrationspolitiska kontext. Centralt för projektet är kategoriseringspraktikers funktion för (o)möjliggörandet av rättighetsanspråk. Mer specifikt vill jag undersöka de omständigheter och praktiker under asylprocessen såsom åldersbedömningar och handläggningstider som omkategoriserar barn till vuxna och därmed beskär rättsutrymmet. Det påverkar inte bara beslutet i asylärendet utan även en hel rad sociala rättsområden som tillfaller ett ensamkommande barn inom ramen för kommunernas mottagande. Genom att studera hur olika nivåer av regleringar/styrning såsom det nationella, kommunala och lokala samt olika rättsområden såsom migrationsrätt och socialrätt växelverkar, diskuteras såväl reglerandet av rättsutrymmet för ensamkommande unga som det motstånd som pågår parallellt, och som syftar till att förhandla och återskapa utrymmet för rättigheter. Med en rättsgeografisk ansats och med hjälp av de teoretiska och analytiska verktygen ”scale” och ”jurisdiction” undersöks på så sätt olika ”sites” för reglering och motstånd. Genom att synliggöra hur växelverkan mellan olika nivåer av styrning och rättsområden i en viss tidslig och rumslig politisk kontext samspelar i reglerandet av rättigheter och rättssubjekt, är ambitionen även att bidra till en bredare diskussion om välfärdsstatens gränsdragning och styrningspraktiker.

Neither here nor there? - Unaccompanied migrants and the securitization of migration policy in Sweden

Joakim Johansson, docent, Mälardalens högskola.

Mehrdad Darvishpour, docent, Mälardalens högskola.

Ingemar Elander, senior professor, Mälardalens högskola och Örebro universitet.

Taking our conceptual point of departure in the securitization/de-securitization discourse the aim of this paper is bring to the fore and analyze the arguments and motives, forms and implications of the securitization turn of Sweden’s migration policy with a focus on the situation of young, unaccompanied migrants. Inspired by the ST framework we pose five questions to guide our analysis. (i) What “threats” caused by migration were identified by the Swedish government and parts of the political opposition? (ii) By what arguments and motives was the non-asylum policy related to unaccompanied migrants legitimized? (iii) What policy changes were decided with regard to unaccompanied migrants? (iv) What are the social and political consequences with regard to unaccompanied migrants following this policy turn? (v) What signs of resistance against the new securitizing policy related to unaccompanied migrants could we see? Based on our empirical findings we conclude that the Swedish government’s turnaround of migration policy has so far resulted in a complex and conflict-ridden scenery with contradictory repercussions on Swedish society, as exemplified by the situation for unaccompanied children and youth. We then take a step further arguing that there is also a theoretical lesson to be learnt, namely that we as researchers have to be careful not getting stuck in a dogmatic, binary reading of the securitization vs. de-securitization discourse. Depending on the particular social, cultural and political context we may, as shown in this paper, find struggles between actors representing a spectrum of views stretching from harsh securitization towards de-securitization based on religious and/or secular values. Stretching this conclusion one step further we even identify a position here named counter-securitization, i.e. raising secular- or religious-based human rights to mobility across national borders as a major point of reference in contrast to

common securitizing values like “national security”, “social welfare”, and “fear of islamization”.

Session 2:3 Tema Barn/familj

Where Lies the Complexity? Interviews with Swedish Young People and Service Providers

Anna-Lena Almqvist, docent, Mälardalens högskola.

Kitty Lassinantti, universitetslektor, Mälardalens högskola.

Mental ill-health among young people has increased in the past decades in Sweden as well as in other western countries. When mental ill-health is connected with social vulnerability such as difficulties in completing education, unemployment or substance abuse you may be considered to have “complex needs”. This paper presents findings from a project (2016-2018) in two municipalities. The data consists of semi-structured interviews from two sub studies. One with 13 young persons (15-25 years) who have been or are recipients of long-term support from social services as well as psychiatric care, and one with 24 professionals from social services and psychiatric care. The aim is to investigate young people’s and professionals’ experiences of work practices aiming at increased well-being for young people labelled as having complex needs. The research questions are: What barriers for work practices for sustainable support are there from the young people’s perspective? How to overcome work practice barriers for giving sustainable support, from the professionals’ perspective? The questions are reflected in three themes; empowerment, relationships and collaboration. Barriers mentioned by the young people are high employee turnover as well as too many professionals involved in activities. Professionals might have their own ideas about what should be done, not taking the wishes of the young person into consideration to a satisfying level. In collaboration between different organizations, the professionals consider it important with at least one person who has the influence in several of them. To take the young person seriously as well as staying on in difficult times are considered important. We argue that the expression complex needs, when used as a way to categorize young people, may obscure that the problem also lies with highly specialized and complex welfare state organizations. They do not always succeed in catering for the interconnected needs of their clients.

Att vårdas till ett framtida yrke – SiS vs Bonaanstalten: En jämförelse av innehåll och intentioner i SiS särskilda ungdomshem idag och Bonas uppfostringsanstalt igår.

Jürgen Degner, universitetslektor, Örebro universitet.

Föreliggande artikel baseras på material från två tidigare forskningsprojekt och ett utvecklingsprojekt på Statens institutionsstyrelse (SiS), samt litteratur från Bonaanstalten i Motala (i drift mellan åren 1905-1948). Syftet är att diskutera hur behandlingsinnehållet på SiS är organiserat och tänkt att främja de unga vuxnas positiva utveckling i jämförelse med samma utgångspunkter på Bona. Forskningsfrågorna är vilka prosociala aktiviteter som finns/fanns på SiS respektive på Bonaanstalten, samt hur är/var dessa aktiviteter tänkta att främja en positiv och varaktig behandlingsutveckling hos ungdomarna? Data från SiS har insamlats genom enkäter till personal, intervjuer med både ledning, personal och ungdomar, samt inspelningar från olika projektmöten. Material rörande Bonaanstalten har inhämtats från litteratur (sekundärdata). Resultatet visar att av veckans totalt 168 timmar (8/8/8x7) spenderas inom SiS i snitt ca 25 timmar i schemalagda aktiviteter tillsammans

med personal. Motsvarande tid på Bonaanstalten var ca 60 timmars arbets- och skolplikt och därutöver schemalagda fritidsaktiviteter med personal på söndagar. På flera sätt framstår uppfostringskonceptet på Bonaanstalten som tydligare artikulera i relation till hur individer utvecklas moraliskt och psykosocialt än motsvarande nutida institutioner på SiS. Svårigheter och möjligheter (personalresurser, personal-ungdomsrelationer, utbildning och arbetsträning) med att dagens och gårdagens behandlingsinnehåll ska bidra till att ungdomen utvecklas till en ”god samhällsmedborgare” – i ljuset av begreppet psykosocial mognad – diskuteras.

Session 2:4 Tema Välfärd/socialpolitik

Utvecklingsledare i den statliga kunskapsstyrningen inriktad på EBP

Harald Gegner, doktorand, Malmö universitet.

Kommunal socialtjänst har genom åren fått utstå mycket kritik för att verksamheten ansågs vila på en outvecklad kunskapsbas (K. Johansson, 2013). Mot denna bakgrund har staten tagit olika initiativ i syfte att förändra det sociala arbetets praktik för att åstadkomma en verksamhet som bygger på vetenskaplig kunskap. En av statens strategier är kunskapsstyrningen med fokus på att etablera en evidensbaserad praktik, EBP i socialtjänsten. En del i denna styrning har skett genom ett nätverk regionala utvecklingsledare på basen av överenskommelser mellan regeringen och SKL. Utvecklingsledarna har haft en nyckelroll i den statliga kunskapsstyrningen och agerat som förändringsagenter med uppgiften att reformera socialtjänsten utifrån idén om EBP. I min studie har jag ägnat mig åt frågan vem dessa utvecklingsledare är och hur de utför sitt uppdrag. Utvecklingsledarna arbetar på regional nivå i organisationer som präglas av byråkrati och administration. De flesta har sin bakgrund i socialtjänsten men alla har lämnat klientarbete. Genom intervjuer med utvecklingsledarna, deltagande på utvecklingsledarnas nationella nätverksträffar, en mindre enkätundersökning samt dokument har jag försökt få svar på frågor som handlar om:

- Vilken plats intar de regionala utvecklingsledarna i den statliga kunskapsstyrningen?
- Vilka aktörer är utvecklingsledarnas huvudsakliga samarbetspartners?
- Vilka aktörer har ett intresse att få inflytande över de regionala utvecklingsledarna?

I min artikel argumenterar jag för att den statliga kunskapsstyrningen har ändrat inriktning sedan EBP blev medel och mål i styrningen. Detta visar sig bland annat genom att en ny grupp aktörer har tagit plats i denna styrning. Dessa aktörer kan ses som managementbyråkrater som huvudsakligen samarbetar med administratörer, ledare och andra byråkrater på olika nivå. Uppdraget de förväntas utföra är i regel av byråkratisk karaktär och frågor om kunskap därför har hamnat i skymundan. Jag anser vidare att den statliga kunskapsstyrningen är en angelägenhet för byråkrater verksamma i den administrativa domänen av socialtjänstens organisation och argumenterar för att kunskapsstyrningen bör ske i dialog med de professionella socialarbetarna som i sin vardag möter brukare.

I väntan på absolution – Självpresentationer i ansökan om skuldsanering

Pernilla Liedgren, docent, Mälardalens högskola.

Christian Kullberg, professor, Mälardalens högskola.

I denna presentation redovisas resultaten från en studie av hur överskuldsatta presenterar sin situation i personliga brev som bifogas ansökningar om skuldsanering. Resultaten visar att tre

huvudkategorier av argumentation förekommer i de ansökandes framställningar: att *förhandla*, att *kräva återbetalning* samt att *bekänna*. Resultaten analyseras med hjälp av teorier om individens relation till myndigheter/överheten och pastoralmakt samt med hjälp av teorier om betydelsen för skuldsatta och andra utsatta i samhället att formulera motberättelser (s.k. counter-narratives) som ett sätt för personen att motverka utbredda, accepterad och negativa föreställningar (s.k. master-narratives) om dem som person och orsakerna till deras ekonomiska misslyckanden. Resultaten diskuteras i relation till på vilket sätt kunskaper om betydelsen att kunna formulera motberättelser bland utsatta grupper i samhället kan bidra till att stärka deras situation.

The Nordic research field of co-creation/co-production within Welfare and Health - a systematic review

Gunnel Östlund, docent, Mälardalens högskola.

Per Tillgren, socionom och professor emeritus, Mälardalens högskola

Background: Users' influence in welfare services and health care have been given more consideration during the 21's century. The rhetoric include a double value of coproduction both in developing services and saving money. The academia and funding sources of research promotes projects where coproduction among various stakeholders are included, since co-creation are supposed to open up for new innovations. **Aim:** Exploring the development and application of the concepts co-creation and co-production in Nordic welfare and health research. **Method:** A systematic literature search in the Scopus database to identify research articles in the field of health and welfare in the Nordic countries since these concepts started to be used including the whole year of 2017. A total of 88 articles were identified, 35 of which responded to the inclusion criteria were included in the deeper analysis. This phase of analysis excluded another 3 review articles based on international studies, since we looked for research focusing on the situation within Nordic countries. Finally, our analysis contained 32 articles of which 25 contained empirical data material and 7 articles discussed theoretical perspectives based on previous research. **Preliminary results:** In the Nordic region, coproduction in health and welfare is a relatively young research area. The first article was published in 2005 and it is only during the last three years that there has been a sharp increase in the number of published articles. The field is multidisciplinary and focus on individual and collective levels of co-creation, and coproduction of health and welfare services. The articles include users' and/or professionals' interactions in different sectors of the public, private, and civil society. Work-life, information technology, engineering, nursing, social work, public health, and management are examples of the disciplines that contribute with scientific knowledge. The theoretical papers often have a broader view focusing on the welfare state and models of governance for example sustainability of users' involvement in services. **Conclusion and future research:** There are empirical examples of co-creation and coproduction of health and welfare in the Nordic countries, however, areas such as social service and care is almost not represented. Empirical evidence on initiatives and collective actions that can maintain coproduction and co-creation of Social services would be beneficial for this field.

Session 3:1 Tema Välfärd/socialpolitik

Identifying agentive language – A microanalysis of co-constructive elements in social work

Kristina Edman, doktorand, Malmö universitet

Contemporary social work practices and regulations frequently emphasize the importance of enhancing clients' sense of agency and treating clients as resourceful and capable individuals (e.g. De Jong & Berg, 2008; Gustafsson, 2014; Hälso- och sjukvårdslag, 2017:30; Socialtjänstlag, 2001:453). Given that enhancing agency is a common goal for many social workers, there is surprisingly little research on what enhancing clients' sense of agency looks like in practice. What enhancing a sense of agency actually involves has not, until now, been described in detail. When language is understood as a meaning-making instrument, and not just a tool for communication, what we say informs experiences and versions of reality (cf. Anderson & Goolishian, 1992; Watzlawick et al., 1967; White & Epston, 1990). Put differently, how we ask questions, offer reflections, or otherwise practice our profession influence how our clients see themselves, and how they experience the world. My research proposes that certain aspects of agency can be manifested, enhanced, and created in our language, i.e. agentive language. By using microanalysis of face-to-face dialogues (MFD) – a method that examines video recordings of actual sessions, moment by moment, with close attention to what is said and how it is said – I have developed a reliable method for identifying and observing agentive language. By microanalysing therapeutic approaches that are commonly employed in social work practices, I have found five specific dimensions of agentive language. My paper presents some of the research that supports that a person's sense of agency is influenced by how we speak to each other and that a sense of agency is beneficial for our wellbeing. It also outlines the microanalytical process, to then illustrate the identified agentive dimensions. Lastly, my paper demonstrates some of the linguistic styles that appear to generate agentive language, and that social workers could adopt to bring about more agentive language in their meetings with clients.

Motivational work: to *be* or *become* motivated for social work

Simon Härnbro, doktorand, Linköpings universitet.

Motivationsarbete har under de senaste årtionden befast en stark position inom det sociala arbetet i Sverige och i andra delar av västvärlden. En intensifiering av att arbeta med klienters motivation till förändring, som mål och medel för det sociala arbetet, har utvecklats jämsides en allt mer utpräglad inriktning mot individuella förklaringsmodeller och så kallade evidensbaserade metoder för att lösa, till synes, strukturella samhällsproblem. En sådan utveckling kan betraktas i ljuset av den förändring av offentlig styrning som allt mer betonar marknadslösningar och kostnadseffektivitet som måttstockar och medel för att nå resultat inom mjuka organisationer. Utvecklingen av motivationsarbetet inom socialt arbete kan alltså skönjas i kölvattnet av EBP och NPM. I detta paper är avsikten att bidra med en problematisering av motivationsarbetets förgivettagna ställning, som mål och medel för att nå resultat i en marknadsorienterad socialtjänst. Utifrån en governmentality-inspirerad analys riktas särskilt fokus mot hur motivationsarbetet med klienter möjliggörs, närmare bestämt: vilken/vilka tekniker framträder som centrala för förandet av motiverade klienter. Det empiriska materialet består av intervjuer med socialsekreterare som arbetar med olika specialiseringar, inom privata och kommunala verksamheter, i en medelstor svensk kommun. Resultaten och diskussionen speglas i det som

i analysen framkommer som genomgående för motivationsskapande aktiviteter: ”den kontinuerliga bedömningen” om klienter är motiverade till förändring. Utifrån den kontinuerliga bedömningen aktualiseras handlingsrepertoarer, dels för de som bedöms som motiverade och dels för icke-motiverade. I detta paper är avsikten att bidra till en problematisering av motivationsarbetets neutralitet genom att rikta fokus mot de frihetliga och repressiva tekniker som konstituerar de aktiviteter som avser att skapa motiverade individer inom socialtjänsten.

Internationellt socialt arbete – Från kombifeminism till rörelse

Sanja Obrenovic Johansson, universitetslektor, Södertörns högskola. socialpolitik

Socialt arbete kan bedrivas på olika plan. I början av 1990 -talet i samband med transformationen växte i Serbien ett nätverk av kvinnoorganisationer fram. Det civila samhället, som var svagt alltsedan den statsocialistiska perioden i Central- och Östeuropa, började under första delen av 1990-talet att omvandlas till en arena för kvinnlig aktivism (Gal och Kligman 2000: 95). Organisationerna fokuserade på kvinnors hälsa, utbildning, politiska- och juridiska rättigheter och familjepolitik. Under denna period tillkom ungefär 40 till 50 kvinnoorganisationer, vilket totalt räknade ett par hundra aktiva kvinnor som var direkt eller indirekt involverade i en eller flera organisationer. För att undvika ineffektivitet inordnade sig organisationerna enligt forskaren Anđelka Milić (2003: 44) i fem olika inriktningar: 1) politisk och anti-krigs orienterad 2) kvinnojourer 3) akademisk inriktning 4) en inriktning för homosexuella och funktionshindrade kvinnor samt 5) en inriktning som fokuserade på arbetslösa. Varje inriktning var således specialiserad på ett område, antingen yrkesmässigt eller på grund av intresse. Många av kvinnoorganisationer stöddes av utländska biståndsorganisationer. En av dessa biståndsorganisationer som anlände till Serbien var Kvinna till Kvinna. Många kvinnoorganisationer vände sig till Kvinna till Kvinna för samarbete. Ett fåtal kvinnoorganisationer valde dock att avstå från samarbete med utländska biståndsorganisationer. Både de kvinnoorganisationer som var för och de som var emot mottagandet av internationellt bistånd hade sina motiv. I denna text kommer jag att fokusera på de faktorer som var avgörande för kvinnoorganisationernas val av samarbetspartner för att kunna bedriva socialt arbete.

Session 3:2 Tema Organisationer och yrkesroll

Construction of service users in strategic collaboration including mental health and social services, and service user organisations

Linda Mossberg, doktorand, Högskolan i Väst.

Terms used to refer to people who use welfare services have been under change and are under continuous debate. Here, seven analytical categories from terms used in 40 mental health strategic collaboration meetings including human service organisations representatives and service user organisations representatives are analysed to study the construction of the service user in mental health. The categories were set up in relation to characteristics, how and when they were used, and who were using them. Results showed that participants were in constant negotiation on what characteristics service users had, where the categories were used differently. Service user representatives and professionals shared some categories, some categories differed in how they were used and had dissimilar starting points, while one group exclusively used some. The use of categories could also be divided in a collective and an individual perspective. Participants agreed on service users having complex needs but not essentially different. Service user representatives emphasised a structural perspective, a society unequipped to meet service users'

needs while respecting their citizenship. Professionals more often used the individual perspective, where the troubles service users faced were put on an individual level. Their categories were better established and thus more resilient to resistance. Most prominent were issues on service users' independence, accountability, and collective or individual perspective.

Samverkan som möjlig maktförskjutning i välfärdsarbete

John Brauer, doktorand, Örebro universitet.

Ett förslag på lösning till komplexa välfärdsproblem är samverkan mellan organisationer – hur kan denna samverkan förstås ur ett maktperspektiv? Kännetecknande för den moderna välfärdsstaten är en långtgående arbetsdelning mellan organisationer och professioner. Inom olika välfärdsområden, som äldreomsorg, barnavård och försörjningsfrågor, har ansvaret kommit att delas mellan olika aktörer på olika politiska nivåer. Till detta kommer även framväxten av icke-offentliga organisationer, så väl privata som ideella, i välfärden. Även om arbetsdelningen innebär stora vinster via specialisering riktas kritik mot fragmentisering då glapp uppstår mellan organisationer. Samverkan har föreslagits som organiseringsform för att överbrygga detta glapp. Ur ett maktperspektiv utmanar samverkan den ideal-typiska bilden av den offentliga byråkraten som antas utöva makt över medborgaren. Att samverka framgångsrikt med andra organisationer kräver förhandling och kompromisser – därmed utökas klient-handläggardyaden till att inkludera ytterligare handläggare. Samverkan har därför en potential att förändra maktbalansen mellan klient och medborgare. Detta då handläggare behöver anpassa sig i relation till andra organisationer. Detta paper inbegriper en teoretisk diskussion om samverkan ur ett maktperspektiv. Syftet är att formulera en analysmodell för att studera möjliga utfall vad gäller kontakten mellan klient och handläggare i samverkan. Samverkan på klientnivå förstås då som ett subsystem vilket dels påverkar av interaktionen mellan klienten och handläggarna inom systemet samt av omgivande institutioner, så väl formella som informella. Vidare är syftet att tillämpa modellen på preliminära data i ett forskningsprojekt där samverkan mellan Arbetsförmedling och försörjningsstöd studeras.

Från EBP mot en tillitsbaserad styrning av socialtjänsten

Kerstin Johansson, biträdande professor och docent, Linköpings universitet.
Mattias Fogelgren, utredningssekreterare Tillitdelegationen, Regeringskansliet, Finansdepartementet.

Under de senaste 10 åren har införandet av en evidensbaserad praktik (EBP) präglat svensk socialtjänst. I denna artikel, som bygger på en studie av de professionella i socialtjänsten och deras upplevelser av EBP (Johansson och Fogelgren 2016), diskuterar vi denna satsning och kopplar den till statens fortsatta styrning av kunskapsutveckling inom socialtjänsten. Vår empiriska studie visar hur socialsekreterare inte haft varken möjlighet eller förutsättning att ta till sig EBP. Den fortsatta statliga styrningen präglas nu av satsningar på tillämpad forskning och en förhoppning om tillitsbaserad styrning av socialtjänsten.

Session 3:3 Tema Exklusion/inklusion

Athletes' experiences of participation in sports contexts: using Crip Theory

Eric Svanelöv, doktorand, Mälardalens högskola.

Eva Flygare Wallén, Karolinska institutet.

Per Enarsson, universitetslektor, Linnéuniversitetet.

Jonas Stier, professor, Högskolan Dalarna.

The aim of the study is to explore experiences of participation among athletes who are active members in sports clubs for people categorized with intellectual disability (ID), with a focus on the able-body and identity construction. Regardless if athletes are involved in leisure or professional sports, inherent are able-bodied norms, where achievements and performance are displayed for others to judge and criticize. In sports, pejorative constructions of ID and normative views of able-bodiedness can diminish athletes and shift focus from performance to impairment (McRuer, 2006; Apelmo, 2012b; Goodley, 2013). Participation is multidimensional and understood differently by different people in different context (Svanelöv, Enarsson, Flygare Wallén & Stier, 2017). In sports, participation can be expressed in segregated or inclusive ways, and whether access is limited to specific parts or the overall sports context. Sports reproduce power hierarchies and maintain restrictive and oppressive views of disability (Swartz, Bantjes, Knight, Wilmot & Derman, 2018), which can lead to marginalization and labels of deviance (Apelmo, 2014). Even so, sports' normative and homogeneous constructions of disability and able-bodiedness can be challenged and used by people to position and identify themselves in the context (Stier, 2005; Swartz et al., 2018). The study draws upon interviews with 17 athletes, 11 men and 6 women, aged 19 to 51, in four different disability sports clubs (floorball, athletics, bowling and football). Interview design was what Burgess (1984) refers to as 'interviews as conversation' and had open-ended questions. The interviews were analysed inspired by thematic analysis (Braun & Clarke, 2006). To analyze and problematize participation in sports and its relation to a socially constructed normality, Crip theory is used as a theoretical framework, which focuses on critical views of constructions of normality and able-bodiedness (McRuer, 2006; Löfgren-Mårtensson, 2013). Central in crip theory is the concept *crip*, which has pejorative meaning, embedded in able-bodied oppression of 'the disabled body', where ID is viewed as violating the norm of what is considered 'normal' (Sandahl, 2003; McRuer, 2006). When the body and its expressions are inconsistent with normative views of behavior or thinking it can be an object of deviant labeling (Becker, 1997), which can convey in ableism. The study's conclusion is that participation in sports is an integral part of athletes' lives and expressed in identity formulation and positioning in sports. Able-bodied norms in sports steer constructions of ID and ascribed meanings of ID constitute athletes' position in sports and directs them to a disability domain. Segregation of disability sports from 'regular' sports creates marginalization and reinforces pejorative views of disability, as being something different. To challenge ableist and able-bodied ideas in sports, the athletes reformulate and deconstruct able-bodied norms, ascribed meanings of ID and sports conditions for participation.

Vem har rätt och vem har fel – Kvinnors och mäns berättelser i ansökningar om skuldsanering i Sverige

Christian Kullberg, professor, Mälardalens högskola.
Pernilla Liedgren, docent, Mälardalens högskola.

Kunskaper om betydelse av skuldsatta kvinnors och mäns presentation av sina ekonomiska problem kan vara viktig i socialt arbete. Sådana kunskaper kan till exempel öka förståelsen för faktorer och omständigheter som leder fram till men också bort från överskuldättning. Syftet med den studie som presenteras är att fördjupa förståelsen för likheter och skillnader i kvinnors och mäns berättelser om ursprunget och orsakerna till samt deras egen roll i uppkomsten av överskuldättningen i kommunikation med Kronofogdemyndigheten. Med utgångspunkt i socialkonstruktivistisk, narrativ teori visar resultaten att kvinnor och män formulerar sig i sina berättelser och bygger upp dem på olika sätt. Kvinnor kan i sina framställningar på ett tydligare sätt distansera sig från ansvaret för de personliga problemen och skuldsituationen. Detta sker genom att andras agens och ansvar för problem och skulder lyfts fram men också genom att de själva språkligt sett inte, i lika hög grad som männen, framstår som ”agenter” i framväxten av problem och skulder. Detta står i kontrast till männen deras vars ”agentskap” och eget ansvar framträder på ett tydligare sätt. Resultaten diskuteras i relation till teorier om kvinnors och mäns skilda språkliga repertoarer och olika sätt att ”göra kön”, hur dessa skilda repertoarer relaterar till maktstrukturer i samhället samt hur detta påverkar möjligheten för socialarbetare att bistå överskuldatta kvinnor och män på ett genusmedvetet sätt.

Session 3:4 Tema Funktionshinder

Doing things together: exploring meanings of being social in autistic and non-autistic social worlds among people with autism

Hanna Bertilsdotter Rosqvist, universitetslektor, Södertörns högskola.

This paper explores different meanings of being social among people with autism who are employed at an autistic-separate workplace in Sweden. The analyses in this paper are based on data from field work at an autistic work space, consisting of autistic people working with peer support directed at young adults with autism in Sweden. Two different forms of sociality which take place in two different social environments is high lightened; environments dominated by non-autistic people and those dominated by autistic people. Interest-based sociality includes the importance of having an interest-based exchange between each other, to have common interests, and communication based on genuine interest for the topic being discussed. Social-based sociality is rather based on social group identification. The first is the dominant form of sociality among the participants, and is connected by them with being in an autistic space. The second may be viewed as a counter-dominant form of sociality among the participants, and is connected by them with being in spaces dominated by non-autistic people.

Deaf and hard of hearing peoples experiences of higher education and the labor market in Sweden

Sylvia Olsson, doktorand, Mälardalens högskola.
Munir Dag, universitetslektor, Mälardalens högskola.
Christian Kullberg, professor, Mälardalens högskola.

Today, many people in Sweden are getting higher education by going to college or to the university. In many cases it is even difficult to get a work in Sweden if you do not have a higher education. Several studies show the level of education and establishment in the labor market, that is, the higher the education, the easier to get and maintain a job. Various studies of the value of work emphasize the importance of social relations. Social relationships are created and developed through both education and work. In other words, the education level is an important competitive tool for the individual in the labor market. A group of people with difficulties in participating in higher education and establishing themselves in the labor market are people with disabilities. The purpose of the present study was to examine young people with deaf and hard of hearing experiences of higher education, social relationships and the labour market in Sweden. Data are based on semi-structured interviews with seventeen individuals between 24-30 years from diverse cultural backgrounds (10 males, 7 females) who have mild to moderate hard of hearing to deafness. A qualitative data analysis was carried out with a qualitative thematic analysis. The analysis is in progress.

Session 4:1 Tema Psykisk hälsa hos unga personer

Psykisk hälsa unga kvinnor (PHUK) med skolan som forskningsarena

Gunnel Östlund, docent, Mälardalens högskola.
Magdalena Mattebo, universitetslektor, Mälardalens högskola.
Magnus Elfström, docent, Mälardalens högskola.

Bakgrund: Socialstyrelsen (2017) visar genom att titta på förskrivning av psykofarmaka och vård för psykisk sjukdom att psykisk ohälsa fortsätter att öka, 15% av unga kvinnor i jämförelse med 10% generellt är drabbade. Unga kvinnor har delvis andra livsvillkor än unga män de ges exempelvis oftare medicin för sina beskrivna svårigheter. Ungdomars självrapporterade psykiska hälsa har försämrats över tid, även om unga kvinnors självkänsla glädjande nog har ökat sedan 1990 talet så har upplevelse av stress gjort detsamma. Liv & Hälsa Ung undersökningarna visar markanta skillnader mellan ungdomar när det gäller en försämrad psykisk hälsa, på så sätt att unga kvinnor skattar en sämre hälsa än unga män. Detta projekt vill därför uppmärksamma psykisk ohälsa i unga kvinnors vardagsliv. **Syftet:** med studien är att undersöka unga kvinnors subjektiva erfarenheter om psykosocial hälsa samt att generera förslag på förändringar när det gäller social miljö och stödfunktioner i skolan. **Metod:** Studien är explorativ, men fördjupande i förhållande till den återkommande undersökningen Liv, Hälsa, Ung som speglar psykisk hälsa med frågor om olika symtom (huvudvärk, ont i magen, stress, ängslan, ilska, insomningssvårigheter). I detta projekt vill vi undersöka psykisk hälsa ur ett psykosocialt perspektiv som inbegriper närvaro av välbefinnande, självförtroende, grad av tillfredsställelse med sociala relationer, men även självmordstankar och självskadebeteenden. I studien undersöks också kopplingen mellan psykisk hälsa och socialt stöd, våld i nära relationer, kränkningar i skolmiljön eller via sociala media, särbehandling på grund av kön samt pornografikonsumtion. I PHUK projektet gjordes datainsamlingen våren 2018 i fyra högstadieskolor i en kommun, där unga kvinnor inbjöds att svara på en enkät (n=163) och att delta i intervjuer (n=28). Enbart analysen av intervjudata har påbörjats. **Preliminära resultat:** De unga kvinnorna beskriver i intervjuerna

hur kroppsideal och utanförskap är svåra att hantera i vardagslivet. De säger även att alla känner sig utanför ibland men att ha en vän och någon att prata med är det som är viktigast i livet, också ett syskon eller ett djur kan vara det som ger livet mening. Enligt de unga kvinnorna som intervjuats används språkliga uttryck som ”jag får damp, ångest eller psykos” och ibland självskadebeteende för att få uppmärksamhet snarare än som ett svar på mer allvarlig psykisk ohälsa. De vidhåller att unga kvinnor som mår psykiskt dåligt vill inte visa det för andra. Vidare menar unga kvinnor att de behandlas annorlunda än unga män i skolan kanske framförallt när det gäller deras sociala rättigheter till lika behandling. Vuxna verkar exempelvis inte veta hur de ska hantera konflikter eller kränkningar som inte är fysiska. Vilket betyder att det är vanligt att elaka kommentarer och taskiga ordval eller utfrysning kan pågå under lång tid utan att åtgärder vidtas. Konflikter återfinns ibland mellan olika tjejgrupper där konkurrens om uppmärksamhet och att vara populär kan vara orsaker. Verbala kränkningar och trakasserier både sexuella och fysiska beskrivs även om de flesta av de intervjuade unga kvinnorna upplever skolan som relativt trygg, eftersom flera av dem också i ett tidigare skede bytt skola just på grund av mobbing. Det förekom också enligt de unga kvinnorna att vuxna män som arbetar i skolan använder sexuella undertoner för att söka en mer förtrolig och nära kontakt, vilket är extra svårt för de unga kvinnorna att hantera. **Konklusion och förslag på åtgärder:** Det behövs mer fokus på det sociala klimatet i skolan så att vuxna och ungdomar får möjlighet att skapa trygghet tillsammans. Exempelvis genom att återkommande ha ”Vad har hänt under veckan” samtal som någon av de unga kvinnorna föreslog. De menade även att utan trygghet och nära vänner är det svårt att koncentrera sig på skolarbetet. Det efterfrågades också att vuxna behöver ta mer ansvar i att skapa trygghet och möjliggöra situationer där alla kan vara med som utvidgar sociala grupperingar, det gäller föräldrar så väl som skolpersonal eller andra vuxna.

Siblings Ill Health and Children's Educational Outcomes

Cristian Bortes, doktorand, Umeå universitet.

In order to understand the importance of ill health, and its implication for school achievement, there is a need to investigate what the impact of ill health of also other family members on school achievement is. Prior research has however overlooked the educational outcomes of the 'healthy sibling'. The purpose of the present paper is to study the relationship between sibling ill health and school achievement. We pose four specific research questions: (1) is sibling ill health related to school achievements in the final year of compulsory school? (2) Does the timing of sibling ill health matter for school achievements in the final year of compulsory school? (3) Does the level of parental resources (proxied by level of education and occupation type) matter for the relationship between sibling ill health and school achievements in the final year of compulsory school? (4) Does sibling ill health have the same association with school achievements in the final year of compulsory school for boys and girls? These questions are addressed by utilizing medical and social microdata from Swedish full-population registers and by employing ordinary least squares estimation techniques using a rich set of birth health status and family level controls. Results N/A...

Session 4:2 Tema Organisationer och yrkesroll

Retaining the Novices. The impact of in-service-training and supervision for newly qualified social workers

Rúna í Baianstovu, universitetslektor, Örebro universitet.

Anders Bruhn, professor, Örebro universitet.

Anna Petersén, universitetslektor, Örebro universitet.

Newly Qualified Social Workers (NQSWS) in the first years of Child Welfare Services employment are at high risk for turnover. Based on an extensive literature review we observe that researchers agree that NQSWS are generally facing, and occupied by, mending a gap between the academic field and the field of occupational practice. Continuous education and supervision during the first years in practice seems beneficial for NQSWS as well as for the agency and its clients. The research we studied is mainly focused on three main questions: 1) Which factors promote NSQWs to stay? 2) What kind of special support is developed for NQSWS? 3) What is the impact of in-service-training and supervision on the transfer of academic into practical knowledge? In this paper we concentrate on the last question. Several studies focus on issues concerning the need for the measures mentioned in the third question, how they should be carried through, and by whom. In summary, the value and the outcome of such measures is highly contested among researchers. However, evidence highlights that social workers themselves place high value on the availability of continuous education and good quality supervision. A complicating factor in our attempts to understand the impact of education and supervision is a multitude of facets on whether supervision is good, bad or indifferent. Together with a general lack of theoretical substance in the concept of supervision in research and the consequences in terms of floating parameters, our overall conclusion is that more theoretically guided research is needed to answer this question. Researchers need to problematize the complexities, tensions, and interpretations that are embodied in the understanding of continuous professional development and the content and impact of different efforts. The tension between perspectives on supervision grounded in managerialism and reflexive ones, aiming at developing a founded occupational professionalism, is fundamental for the understanding and development of this field of knowledge.

Nordiska socialarbeters fackliga organisationer som aktörer i socialarbetarnas professionaliseringsprocess under tidsperioden 1980-2018

Marcus Weckström, doktorand, Linnéuniversitetet.

De nordiska ländernas sammanknippas ofta med ett långtgående ansvar om välfärd och stor offentlig sektor och ses globalt som en grupp länder med många likheter. Socialarbetaryrket i Norden anses ha vuxit fram i samband med uppbyggnaden av den offentliga sektorn under senare delen av 1900-talet. Antalet socialarbetare är jämförelsevis högt och socialarbetarna representeras av fackliga organisationer. Grundandet av organisationer anses vara ett viktigt led i ett yrkes professionaliseringsprocess. Professioner kan sägas utgöra en yrkesmässig organisering av ett arbete där en personkrets med en viss utbildning erhåller rätt att utföra vissa arbetsuppgifter mer eller mindre autonomt. Professioner har ofta monopol på sina arbetsuppgifter genom auktorisation eller licenskrav som oftast sammanknippas med utbildningskrav. Utbildningskraven för socialarbetarna skiljer sig något länderna emellan. På Island och i Finland har socialarbetarna genom sina organisationer arbetat för och uppnått statlig auktorisation. I Sverige har auktorisation eftersträvat men inte uppnåtts. Denna studies syfte är att skapa förståelse om

socialarbetarnas professionaliseringsprocess i de nordiska länderna genom att granska agerande i professionaliserings syfte hos den fackliga organisation som har störst anslutning i varje nordiskt land under tidsperioden 1980-2018. Det handlar om att förstå mening med mänsklig handling. I studien beskrivs och analyseras organisationernas professionaliseringsprocessuella mål, motiveringar och strategier på nationell nivå. Därefter jämförs resultaten organisationerna emellan för att synliggöra likheter och skillnader. Speciellt fokus läggs på organisationernas agerande gällande utbildning och strävanden efter statlig legitimation. Den teoretiska ansatsens hämtas från teorier om professionalisering och intresseorganisationers agerande. Metodologiskt kan studien sägas bestå av närhistoriska fallstudier med abduktiv ansats. Kvalitativa metoder används och som empiriskt material insamlas 1) dokument uppgjorda av organisationerna (verksamhetsplaner, protokoll, utlåtanden etc.) och 2) intervjumaterial med ett strategiskt urval av personer som varit verksamma i organisationerna. Tidsperioden begränsas tentativt till åren 1980-2018.

Lätt, rätt eller svårt? Socialarbetare som beslutfattare

Helene Lindström, doktorand, Örebro universitet.

I föreliggande paper antas ett fenomenologiskt perspektiv som syftar till att utforska socialarbetares erfarenheter av fenomenet beslut och praktiken beslutfattande i socialtjänstens barnavårdsutredningar. Syftet är att utforska vad det innebär för socialarbetare att fatta beslut och vilka utmaningar identifieras i relation till att agera beslutfattare. Genom att anta ett fenomenologiskt perspektiv erbjuds teoretiska och metodologiska redskap att studera strukturer som erfarenheter, meningsskapande och hur individen förhåller sig till fenomenet och världen (Husserl 1977, 1989; Giorgi 1994; Merleau-Ponty 1998; Ravn & Høffding 2016). Av tidigare forskning framkommer att i den sociala barnavården är beslut och beslutfattande i praktiken en komplicerad process som görs i komplexa situationer som kräver att en socialarbetare förstår och förhåller sig till organisatoriska, juridiska, och personella faktorer som påverkar ett dagligt beslutfattande (O'Sullivan 2011; O'Connor & Leonard 2013; Ponnert 2013; Munro et al 2016; Ponnert & Svensson 2016; Roesch-Marsh 2016). Lagstiftningen ställer krav på att utredning och beslutfattande genomförs på ett rättssäkert och skyndsamt sätt och det blåser starka vindar i riktningen mot att eftersträva ökad enhetlighet i socialarbetarens beslutfattande. En konsekvens blir att inom socialtjänstens myndighetsutövning reduceras vilken socialarbetare som är utredare och beslutfattare, men även en reduktion av betydelsen av relationen mellan socialarbetare och klient. Influenser från New Public Management (NPM) men även användandet av standardiserade handläggnings- och dokumentationssystem som exempelvis Barn Behov i Centrum (BBIC) är exempel som ligger i linje med en strävan att förstärka en enhetlig handläggning och beslutfattande (Socialstyrelsen 2015 a,b). En ökad standardisering riskerar att begränsa socialarbetarens handlingsutrymme och beslutfattande, vilket innebär att handläggningen av klienten och beslutfattandet i sig riskerar att genomföras på ett mer tekniskt och instrumentellt sätt. (Ponnert 2013; Munro et al 2016; Ponnert & Svensson 2016; Andersson Bruck & Lindström 2018). I syfte att ge stöd för yrkesverksamma som inom ramen för sin tjänsteutövning fattar beslut utformas, via forskning och av statsmakterna, ideala beslutsmodeller och beslutsstilar (Bell et al, 1988; Bruine de Bruin et al, 2007; O' Sullivan 2011; Socialstyrelsen 2015b; Kim 2018). Bedömning och beslutfattande innebär mer än bara ett vanligt tänkande eller att följa en given standardiserad form i ett utredningsdokument (Munro et al 2016), och ett hög kvalitativt socialt arbete bygger på att goda relationer etableras mellan socialarbetare och klient (Andersson Bruck & Lindström 2018). Denna studie bygger på intervjuer med fem socialarbetare som utreder barn och unga samt fem stycken utredningsberättelser. Varje utredningsberät-

telse hämtar sin utgångspunkt i en barnavårdsutredning som intervjupersonen handlagt och fattat beslut i. Varje utredningsberättelse innefattar dels en berättelse om barnets och vårdnadshavarnas problematiska situation, dels berättelser om hur socialarbetare upplever, resonerar om vad ett beslut är och ett beslutfattande är i praktiken. Det empiriska materialet identifierar utmaningar som socialarbetare ställs inför och vad som upplevs som ett svårare respektive lättare beslut. Analysen av det empiriska materialet sker genom fenomenologisk reduktion och visar att oavsett om ett beslut identifieras av socialarbetaren som ett lättare beslut eller ett svårare beslut, påverkas socialarbetare i sitt professionsutövande likväl som person. Socialarbetare beskriver att de inte upplever att det finns ideala sätt att fatta beslut inom den sociala barnavården. Analysen visar även att det faktiska beslutfattandet påverkas av socialarbetares emotionella upplevelser som oro, frustration, och rädsla eftersom ett lätt beslut inte alltid är ett rätt beslut och det går inte att med säkerhet säga att situationen för barnet förändras till det bättre. Som varandes en människa kan den enskilda socialarbetaren inte skilja sig från sin egen kropp, sina känslor eller världen. Det betyder att omständigheterna och möjligheterna för socialarbetare att existera och den omgivande miljön är därmed redan berikad på information och kunskap som är sprungen ur interaktion med tidigare generationer, såväl professionella som personliga (Schütz 1999; Gallagher & Zahavi 2012). Emotioner spelar en viktig roll både för att bestämma och undergräva rationellt tänkande och handling, särskilt i ett socialt sammanhang för individen (Greenspan 1988; 2000). Forskningsfältet och teoriutvecklingen om emotioner spänner över flera vetenskapliga discipliner i syfte att fördjupa kunskapen om emotion, emotioners funktion och hur emotioner inverkar på individen (Stanford Encyclopedia of Philosophy 2013). Mot bakgrund av att socialarbetare i föreliggande studie beskriver emotionella upplevelser i samband med sitt beslutfattande hämtar analysen sin teoretiska utgångspunkt i teori om emotioner. Inom forskningsfältet emotion, (eng: emotionality), anses emotioner vara moraliska känslor sprungna ur individens psykologiska struktur och känslornas funktion är att motivera ett moraliskt beteende (Taylor 1985, Gibbard 1990, Baier, 1995; Greenspan 1995).

Session 4:3 Tema Kunskapsbildning och förmedling

Bakom stängda dörrar: Etnografisk forskning i socialt arbete

Sabine Gruber, docent, Linköpings universitet.

Kristina Gustafsson, docent, Linnéuniversitetet.

Detta paper är en skiss på ett synopsis för en bok om etnografisk forskning och socialt arbete. Boken bygger på erfarenheter från en kurs på forskarutbildningsnivå som vi ger i samarbete mellan institutionerna för socialt arbete vid Linköpings Universitet (2016–2018) och Linnéuniversitetet (2018–2019) och på egna erfarenheter av etnografisk forskning av en rad olika välfärdsinstitutionella praktiker och organisatoriska sammanhang. Boken vänder sig till forskare och forskastuderande inom samhällsvetenskap och humaniora, men ska även fungera som metodlitteratur på kandidat- och masternivå för studenter som vill fördjupa sig i kvalitativ forskning i allmänhet och etnografisk forskning i synnerhet. Boken inleds med att vi givet etnografins helhetsperspektiv, i en tid när den vetenskapliga kunskapsproduktionen tenderar att fragmenteras alltmer, inleder med att argumentera för dess (kritiska) potential avseende forskning i socialt arbete. Med fokus på kontext, komplexitet och samspelet mellan individ och struktur-nivå diskuterar vi den etnografiska fältstudiens möjligheter att generera rika och omfattande empiriska material. Vi diskuterar också hur etnografisk forskning öppnar upp för tillträde och närhet till sociala sammanhang, interaktioner och fysiska rum med, inte sällan, begränsad insyn för såväl forskare som den bredare allmänheten. Denna diskussion följs av reflektioner över etnografins utmaningar både mer generellt och mer specifikt i socialt arbete. Exempelvis att det

anses vara en tidskrävande metod, som därtill tenderar att förknippas med en osäkerhet om vilket material som är möjligt att samla in. Centrala frågor som vi kommer att behandla i boken är: Hur får etnografen tillträde till sitt fält och hur skapar etnografen relationer i fält? Vad innebär det att vara på plats i fältet, att följa händelser, göra erfarenheter och att härbärgera enskilda människors omständigheter och utsatthet? Och hur skrivs/produceras slutligen en etnografisk text som gör anspråk på att skildra olika sociala sammanhang och människors liv. Här diskuteras vi även att forskning i socialt arbete ofta bedrivs i sammanhang karaktäriserade av social utsatthet och orättvisa och hur detta, inte minst för etnografer, ställer krav på en etisk medvetenhet och känslighet från forskarens sida. Bokens ambition är därmed att noga analysera centrala frågor som varje forskare ställs inför i sin forskningspraktik, men som är extra relevanta för den som arbetar etnografisk genom att relationen till de/den/det som etnografen forskar om ofta är nära och långvarig.

Separerade föräldrar och upptäckt av risk för partnervåld – om metod, metodanvändning och policy på våldsområdet

Maria Eriksson, professor, Ersta Sköndal Bräcke Högskola
Linnéa Bruno, fil. dr., Mälardalens högskola.

Papret undersöker hur professionella i Sverige använder den strukturerade riskinventeringsmetoden *DOORS - Detection Of Overall Risk Screen* för att upptäcka risk för partnervåld hos föräldrar som inte lever tillsammans. Användningen av DOORS analyseras dels som en fråga om professionellas förhållningssätt i samtal och till föräldrar, dels som en fråga om relationen mellan policy på våldsområdet, metod och professionellas praktik. Metod och metodanvändning ses i ett brett perspektiv som inkluderar policy på det område som metoden används inom. Det empiriska underlaget kommer från en utvärdering av en försöksverksamhet kallad *Samverkansteam* i fem kommuner, med tvärprofessionellt stöd till föräldrar och barn i samband med att föräldrarna separerar och de konflikter som då kan uppstå. I försöksverksamheten var användningen av DOORS ett viktigt inslag. Underlagt för papret består av 68 inspelade riskinventerande DOORS-samtal mellan professionella och föräldrar, motsvarande knappt 66 timmars samtalstid. En övergripande slutsats är att de professionella som intervjuat föräldrar med hjälp av DOORS överlag väl har klarat av att balansera den struktur och systematik som DOORS innebär, och behovet av att vara följsam i förhållande till föräldern som sitter framför i rummet. Vidare att DOORS kan fungera väl för att fånga upp partnervåld. Utifrån det här materialet framstår det dock som betydligt lättare för professionella att tala om våldsutsatthet, än om våldsutövande. För att professionella ska kunna använda ett redskap som exempelvis DOORS för att hantera en fråga som partnervåld räcker alltså inte själva den struktur som modellen ger utan det krävs också tillräcklig kunskap om de riskområden som ska inventeras och bedömas, och/eller stöd från nationell policy på området. Idag finns föreskrifter, allmänna råd och handböcker från Socialstyrelsen med fokus på socialt arbete med våldsutsatta, medan motsvarande policy och stöd till professionella saknas när det gäller våldsutövare. Metoden som undersöks här – DOORS – vilken inkluderar frågor om våldsutövande, används alltså i en kontext där nationell policy ger mycket lite stöd till användningen i vissa delar. Problemen med användningen av DOORS i förhållande till uppgifter om våldsutövande blir därmed en betydligt större fråga än ”metodtrohet” eller enskilda professionellas kompetens om våld.

